

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-4641
Опис № 13
Архів № 74

Управління СБУ
по Сумській області

Оригінальний

ДЕЛО № 36639

Бирова

Сягзавеса! Мамонце

Наказано 14 квітня 1946

Окатоно 30 лютого 1955

На вміщен

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-4641
Опис № 13
Архів № 74

У Президії Верховної Ради СРСР

На зміну Указу Президії Верховної Ради СРСР від 2 вересня 1945 року про оголошення дня перемоги над Японією — 3 вересня неробочим днем, Президія Верховної Ради СРСР постановила

Секретар ЦК КП(б)У тов. Д. М. Каганович
у Донбасі

СТАЛІНО. (РАТАУ). 5 травня до Сталіно прибув Секретар Центрального Комітету КП(б)У тов. Д. М. Каганович. У той же день тов. Д. М. Каганович побував на передовій у Радянському обороні шахті № 2-7 «Літвівка» — іншаторі руху за використання резервів підвищення видобутку вугілля. Колектив гірників тепло зустріч керівника більшовицької країни.

Тов. Д. М. Каганович мав тривалу бесіду з керівниками шахти, детально розглянув графік щоденної роботи дільниці. Тов. Д. М. Каганович і Секретар Сталінського обкому КП(б)У тов. Мельников спустились в шахту, де протягом кількох годин знайомились з роботою 182-метрової лави третьої дільниці. Лазар Мойсейович докладно знайомився з організацією видобутку вугілля, розмовляв з гірниками, наводив бойові приклади, кріпильниками, відкатниками та іншими.

Після обходу з шахти він мав тривалу бесіду з начальником шахти тов. Фокіним і головним інженером тов. Тарасенко, які ознайомили Лазаря Мойсейовича з роботою шахти і заходами у досягненні подвоєного видобутку вугілля. Тов. Д. М. Каганович розмовляв з заступником партоса ЦК ВКП(б) на шахті тов. Артеменко, ознайомився з станом партійно-політичної роботи.

Гірники запевнили Лазаря Мойсейовича, що взяті ними зобов'язання в листі товаришів Сталіну по видобутку вугілля, будуть виконані.

Тов. Д. М. Каганович звернувся до присутніх гірників з короткою промовою.

6 травня тов. Д. М. Каганович відвідав Макіївський металургійний завод і розмовляв з керівниками заводу.

7 травня Лазар Мойсейович прибув до Маріуполя. На заводі «Азовсталь» він ознайомився з роботою доменних і мартенівських печей і особливо докладно цікавився ходом робіт щодо підготовки до введення в експлуатацію блонінга і рейкопрокатного стану.

Ворошиловград. (РАТАУ). Сюди прибув Секретар Центрального Комітету КП(б)У тов. Д. М. Каганович. 8 травня він відвідав місто Краснодон і разом з секретарем Ворошиловградського обкому КП(б)У тов. Гавриш побував на шахтах № 1-біс і 1-Кам'янка тресту «Краснодонвугілля».

Лазар Мойсейович ознайомився з ходом видобутку вугілля на шахтах тресту «Краснодонвугілля», з постановкою партійно-політичної роботи і розмовляв з робітниками і робітницями цих шахт.

У Краснодоні тов. Д. М. Каганович відвідав Будинок-музей героїв Краснодона і побував на могилі молодоговардійців, а також на могилі робітників і партизанів, які загинули в боротьбі з німецько-фашистськими окупантами. Лазар Мойсейович розмовляв з батьками героїв «Молодої Гвардії».

Вони здобували перемогу. Герої Радянського Союзу Анатолій Дробаха, Тимофій Шашло і Василь Бондаренко, пройшли по шляхах війни від Сталінграда до Берліна. Тепер вони вчаться в республіканській партійній школі при ЦК КП(б)У. На фото (зліва направо): Анатолій Дробаха, Тимофій Шашло і Василь Бондаренко.

Фото Ю. Гельмана

Пісня над селом

Борівка! Звичайне село, яких багато на Україні.

До війни Борівка славилася золотим зерном пшениці, садами і виноградниками, хоровою капеллою, великим оркестром, барвистою вишивкою.

Та найбільше вона славилася і славиться своїми людьми.

Колгоспна Борівка дала країні: вісім інженерів, чотири наукові працівники, двадцять шість агрономів, дев'яносто сім учителів, п'ять акторів і композиторів, двадцять три майстри художньої вишивки.

Василь СТОРОЖУК

Хоробро бился боріці за Батьківщину. Бойові подвиги Оксентія Мороза і Поля Шляхак, Леоніда Вітковського і Наума Кришталі є немов би втіленням мужності і героїзму всіх борівських воїнів, всього радянського народу.

Леонід Вітковський — льотчик. На його грудях сяють дві золоті Зірки, два ордени Леніна і чотири ордени Червоного Прапора. Звання Героя Радянського Союзу було

зеленим вруном куститься озима пшениця, різними рядками зійшла ярина, зазеленіла плантація буряків.

Колгоспники говорять: — До бойових нагород Оксентія добавиться ще одна — орден Леніна. Ось побачите...

Комсомольська організація виховує молоддь на чудових традиціях тих, хто героїчно бився за Вітчизну і тепер закріплює велику Перемогу самовідданою працею на ланах.

В Борівці — 94 комсомольці. Половина з них — недавні фронтовики. Комсомольці — в авіа-

Нарада партійних, господарських і профспілкових керівників вугільної

НАМ СЯЄ СОНЦЕ ПЕРЕМОГИ

☆☆

Шлях героя

Коли в далеку бухту «Ольга» долинула звістка про напад гітлерівських орд на радянську землю, 23-річний офіцер Костянтин Самсонов з'явився до командира полку і, стримуючи хвилювання, сказав:

— Я прийшов просити вас, товаришу полковник, послати мене на фронт. Моє місце там...

Комполку уважно слухав Самсонова, спершись на стіл. Як солдат і комуніст, він, звичайно, розумів і цілком поділяв прагнення молодого воїна, але як командир полку — не міг задовольнити його прохання, бо це означало позбавитись кращого офіцера-вихователя.

Він чемно відмовив Самсонову, сказавши, що хороші офіцери потрібні і тут.

Минув деякий час, і Костянтин домігся свого. Бойове хрещення Самсонов дістав на Курській дузі. Не вщухаючи ні на хвилину, точилися тяжкі, кровопролитні бої. Повітря двигтіло від могутнього гуркоту важкої артилерії, танків і самохідок, від вибухів авіаційних бомб, від шелесту мін і тріскотняви кулеметних черг. Самсонов прибув з Далекого Сходу пізньої ночі, а вже на світанку, прийнявши стрілецький батальйон, повів його в атаку на станцію Хотинець. Повів спокійно й рішуче, наче це була не перша, а десята його атака.

В розпал атаки ворожа куля пробила груди Самсонова, застрягла в легенях.

Взявши станцію, він упав непритомний на руки своїх солдатів. Таким і привесли Самсонова в польовий госпіталь. Лікар, оглянувши воїна, подужала смерть.

Щоправда, в його офіцерській книжці з'явилася прикра помітка: «До строювої служби непридатний». Але Самсонов не впадав у розпач. Головне — живий, маєш

Радянська Армія посилює натиск, жене, переслідує ворога.

Попереду, за вузькою смужкою Шпрее — невіразні силуети будинків. Похмуре, непривітне місто розпласталось, наче павук, обплетене сіткою дротяних загорож. Так ось який ти, Берлін!

— Візьмемо неодмінно візьмемо! — мовив про себе Костянтин. Назривала година штурму.

— Приготуватися до атаки! — наказав Самсонов своїм солдатам. Голос його тремтів від хвилювання.

Піхота чекала сигналу. Тисячі людей, які прийшли сюди з далеких рідних земель, щоб здійснити святу відплату, лежали зараз в окопах, запалені єдиною думкою, єдиним поривом — у Берлін!

І ось високо в небо злетіли яскраві ракети. Го був сигнал атаки.

— Вперед, друзі, за Батьківщину, за Сталіна! — крикнув Самсонов і першим кинувся на штурм.

Охоплений полум'ям битви, батальйон рушив уперед.

Годину, другу, третю тривав запекла сутичка. Гвардійці б'ються мов леви. Їхній удар знищує все.

Вже взято окружну автостраду. Бої переносяться на майдани вулиць, в парки і сади. В кожному будинку, за кожною підворотницею — бій.

— Вперед, друзі, вперед! — гукає збуджений Самсонов.

Ламаючи і трошачи оборону ворога, батальйон спрямовує удар на рейхстаг.

Німці опираються з запеклістю приречених. Вони ведуть вогонь з вікон будинків, з підвалів, прострілюючи вулиці і підходи до рейхстагу.

Гучне солдатське «ура» прогрімало над Берліном.

Радянська Армія рушила на останній завершальний штурм. Батальйон Самсонова

★

Валентин БИЧКО.

Бувалому воїну

Уже поросли переліски
На довгих окопах війни,
Уже визирають з коліски
Твої привоєнні сини.

Ти слухаєш тишу байдуже,
Нічого у ній не ждучи.
Та всетаки інколи, друже,
Прокинешся раптом вночі.

До скрині підійдеш нечутно...
Вся в поросі дальніх земель,
Лежить там твоя незабутня,
Прострілена в битвах шинель.

І ти притулиш до серця,
Торкнешся злегка, як було,
І в грудях твоїх стрепенеться
Якесь невимовне тепло.

І може загояна рана
Всього на єдину лиш мить
Негадано зовсім, неждано
У грудях твоїх зацемить.

То ти й не згадаєш про неї,
І її не помітиш сливе.
У складках твоєї шинелі
Щось інше нараз оживе.

Збагнеш ти: шляху бойового
Ще не дійшов до кінця,
Ще не скінчилась дорога
Бувалого в битвах бійця.

А ранком, як сонце до хати
Загляне, ти підеш ізнов
Над річкою міст прокладати,
Яку ти убрид перейшов.

Не буде вогню позичати
Обпалений вітром заграє,
І молот не важко держати
Тому, хто гвинтівку держав!

Герої війни — герої трудової боротьби

Гвардійці

Підарнена

2

АНКЕТА

на гражданина СССР, возвратившегося в СССР через Боснию границу

1. Фамилия, имя, отчество. Если фамилия, имя, отчество изменены, то когда, почему и какую фамилию носил до изменения.		Басово. Визового. Ученых		
2. Год, месяц и число рождения.		1915 г. 30 августа		
3. Место рождения (республика, край, обл., район, село по новому адм. делению).		с. Дерновое.		
4. Последнее место жительства и адрес: а) до начала войны или призыва в армию, б) до убытия за границу.		с. Дерновое Б. Исаковского р-на. Сумский обл.		
5. Национальность, родной язык, каким иностранным языком владеет, в какой степени.		Русская. Р. яз. Русская		
6. Партийность. В какой организации состоял до оккупации (плена).		О.П.		
7. Где находятся парт., комсомольские документы (когда, куда, кому сдал, порвал, отобрали оккупантами, где, кем).		нет		
8. Образование, когда, где учился, что окончил.		Школа.		
9. Профессия, специальность.		Транспортная		
10. Судимость при Сов. власти (кем, когда, за что и мера наказания).		нет		
11. Сведения о трудовой деятельности до оккупации или призыва в Красную армию начиная с 1939 г.:				
Д а т ы		Название учреждения, предприятия	Должность, выполняемая работа	Адрес учреждения, предприятия (республ., край, обл., район, село)
Поступле-ния	Увольне-ния			
1939	25/1/41	В Канхове	Промодир.	с. Дерновое Б. Исаковского р-на. Сумский обл. Канх. В. Демину
12. Отношение к военной службе (род войска, последнее звание, кадровый или призван во время войны, когда и каким военкоматом).		нет		
13. Участие в боевых операциях (где, когда, в составе каких частей, был ли ранен, контужен). Награды за боевые операции.		нет		

Д а т ы		Название (номер) части (в состав какого соединения и фронта входила часть)	Должность, звание	Место нахождения части
Зачисления	Отчисления			

16. При каких обстоятельствах попал на оккупированную советскую территорию.

18. Сведения о роде занятий и месте жительства на оккупированной советской территории:

Д а т ы		Название учреждения, предприятия, фамилия предпринимателя	Должность, выпол- няемая работа	Адрес местожительства
Поступле- ния	Увольне- ния			
25/12/41	22/12/42	Общественное хоз-во.	Рядовый	с. Дерново

22/1х42 по мобилизации Билла
отправлено, В Германию.

Her-

Д а т ы		Название учреждения, предприятия, фамилия пред-принимателя	Адрес учреждения, пред-приятия (страна, окр., уезд, город, село)	Какую работу выполнял и где жил (точный адрес) и по каким документам
Поступле-ния	Увольне-ния			
30/IX42	22/X44	Кол. Фабрика Митман-	г. Сардурт. стан. Обершор. окр. Сардурт. Мозас-риния.	работал на трее-станке. по выпуску тит. для строительства Нового поселка. Село. Цурвешини Баране. М.Ч. Бил. Немецкий паспорт.

мет

Басей. Игорь Симонович Пилизат
Гранди в Черно. с.л. гр.м.
Черном и Ион Поголов Пилизат
Гранди. с.л. гр.м. в Черн.
Донца Иона. Ион Поголов. Поголов.
Поголов с.л. гр.м. в Черно.

29/х 44. Американаке Айсена освобожден.
и была отправлена во Францию, где находи-
лась 31-х 44, после чего было двенадцать на
третью ее с группой 4/31/45 нм.

Фамилия, имя и отчество	Возраст	Степень родства	Постоянное место жительства и род занятий до войны	Где проживают (адрес) и чем занимаются (по последним данным), если выбыли с постоянного места жительства (куда), погибли, умерли, откуда ему стало это известно
1. Басов Иван Д.	40.	сын	с Дерновск. в Канхове	с Дерновск. в Канхове р-на сущее обители. Кан. Вол. Дерновск.
2. Басова Л. Ник	40.	мать	Дерновск.	—

26. Кто может подтвердить изложенное в анкете:

- а) за время пребывания в армии;
б) за время пребывания на советской оккупированной территории;
в) за время пребывания за границей;
(указать фамилию, имя, отчество лиц, где они живут и чем занимаются).

Давыдов Михаил Иванович
Давыдов Евгений Сергеевич
М. С. Дернов

27. Что хочет опрашиваемый сообщить о себе дополнительно.

нет

28. Куда опрашиваемый хочет ехать (точный адрес) и что делать.

нет

29. Перечислить все имеющиеся у опрашиваемого документы, кем, когда они выданы и их №№.

нет

ПРИМЕЧАНИЕ: Если некоторые вопросы анкеты, путем их отсутствия, были пересмотрены в связи с тем, что они не относятся к делу, о них проверяемый должен оставить для дальнейшего хранения в архиве в агентурном фонде

как окк. зоне. Место для фотокарточки

с отражением на оперативном справочном учете. Пересмотрел

Согласны: Начальник отделения

Нач. отд. УКГБ при СМ УССР

Окончательная резолюция

30. 11/11 1955 г.

Подпись опрошенного Басова

Анкета заполнена 12. ноября

1946 г. в Б. Писаревского р-на

Сумской области.

Б. Писаревский р-он МВД.

проверочно-фильтрационном пункте МВД СССР

Нач. инс. упр. по м.т. Ст. инс. Сергеев

должность, звание и фамилия (разборчиво) допросившего

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

16 мая 1947 г. из материалов проверочно-фильтрационного дела видно, что Басова Елизавета Ивановна в 1943 г. была назначена урядом в Германию на казенные работы, другие компроматериалы не располагаем.

РЕШЕНИЕ: Басова Елизавета Ивановна считать проверенной ф/дело сдать на хранение в архив во Спец. Службу МВД.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ФИЛЬТР. КОМИССИИ

Подпись: [подпись]

ЧЛЕНЫ КОМИССИИ:

Подпись: [подпись]

Подпись: [подпись]

Суровая. Художественная

Дана на основании не зр-ку

Басову Елизавету Иванову

внук. Это она действо-

наемно уроненная и менсеев-

бница с Дзюковой Б.И. несудеб.

кого р. она суровой обл. 1915 году

распределение по казенно-наемности

она русская бесприютная, малозрелой

на по соц. уроненности 43

здешняя, средняя по соц. положению

к захватчикам к суду а следствия

не подвергается в 1943 году была

наемно узкая в Германии

ирибная в е Дерновое и Зернент
 в 1945 году в черной оккупации
 в наместник и немецких органах с близ-
 ких родственников кекко не соучастия,
 зина и удостоверается.

[Signature]
 [Signature]

С П Р А В К А

5

по учету антисоветского элемента в

Б-царевском РО мед. гр. *Басова* *Елизавета*

Ивановна

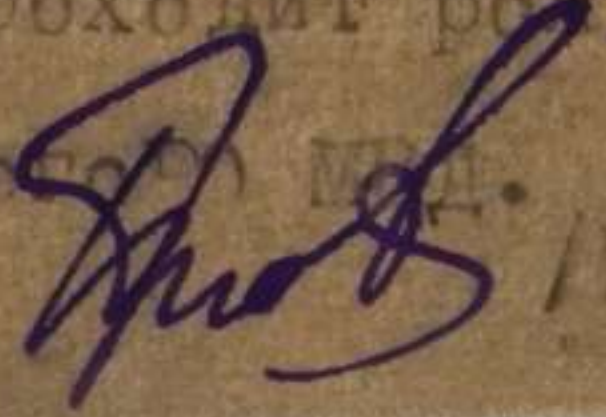
урожен. с *Дергачев*

1915

"Года не проходит рождения."

Н.ч. Б-царевского РО мед.

ст. л-нт.

/ БРЮХОВ ЕДМ /

10

СЭКР ЕТНО.

6

Нач. Б. - Цисаревского РО МГБ
кап-ну т. ДУРБАТОВУ.

Здѣсь.

ПРОШУ СООБЩИТЬ О НАЛИЧИИ КОМП
МАТЕРИАЛОВ НА ПРЕДПРИЯТИИ

Басова Елизавета Ивановна 1915

~~SECRET~~

Нач. В. - дисар евского
Р. М. Д. СТ. Л-НТ

БРОКОВ СКИН

Суровка

Басовъ Емеля Ивановичъ
1915-г. по анкетамъ Ровно
и Курохагинъ.

Наи. Б. Писсул. Ровно

Камнища

(Red stamp: Ожидать)
(Рыжовъ)

10/XI 48.

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 6 листов

Шеринг

19 октября 1992

Должность

Подпись

Д. С. Шеринг

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі пронумеровано 6 аркушів

м. Київ

«27» листопада 1992 р.

П

архівист І. Каш
С. Шеринг

APT. 1-C-3803-1